

Truth About Camps | W imię prawdy historycznej (uk)

<https://www.truthaboutcamps.eu/thu/niemieckie-obozy/obozy/19480,-SS-Sonderkommando-Kulmhof.html>
19.03.2026, 06:12

Табір смерті Хелмно-на-Нері (SS Sonderkommando Kulmhof)

Розташований у повіті Турек (Landkreis Turek) у каліському окрузі (Regierungsbezirk Kalisch) Рейхсгау Вартеланд (Reichsgau Wartheland, Warthegau), приблизно за 70 км від Лодзі, поблизу залізничної станції в Колі. Більше

Заснований у листопаді 1941 р. табір смерті діяв під назвою SS-Sonderkommando Kulmhof. Комендантами були штурмбанфюрер СС Герберт Ланге (нім. Herbert Lange) і гауптштурмфюрер СС Ганс Ботманн (нім. Hans Bothmann, від 1942 р.)

Хелмно з 8 грудня 1941 р. до 7 квітня 1943 р., а також з 26 червня до 14 липня 1944 р. було центром ліквідації євреїв з гетто у Вартеланді та з лодзинського гетто. Тут загинули також євреї з Австрії, Бельгії, Франції, Голландії, Угорщини, а ще польські діти з Замойщини, на якій під час війни проводилася операція з виселення. Поляки із закладів соціальної допомоги в Лодзі і Влоцлавку, близько 5000 радянських полонених, цигани та, імовірно, 82 дитини з чеських Лідіц.

Жертв підвозили із залізничної станції у Колі вузькоколійною залізницею у табір, де їх убивали вихлопними газами у спеціально сконструйованих автомобілях-газових камерах. Потім останки хоронили у масових могилах. До весни 1942 р. викопували тіла раніше похованих жертв і спалювали їх на вогнищах та в крематорії. У квітні 1943 р. розпочалася ліквідація табору – бараки і крематорій було розібрано, а персонал табору переведено на службу у Ваффен-СС. Навесні 1944 р. табір смерті у Хелмно знову відкрили, спорудили нову інфраструктуру. Жертв, як і раніше, вбивали у спеціально сконструйованих автомобілях-газових камерах, а тіла палили у збудованих знову крематоріях. З липня 1944 р. у табір вже не приходили ешелони, а бараки було розібрано. Уночі з 17 на 18 січня 1945 р. есесівці розстріляли кільканадцять в'язнів-робітників, які залишалися в таборі.

У таборі в Хелмно-на-Нері загинуло близько 200 000–300 000 чоловік, здебільшого євреїв.

Персонал таборів

Табори